

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Орнаментика та етнодизайн

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

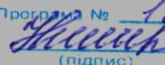
2017-2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної

та навчальної роботи

Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 18.10.17

(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 2017 р.

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Орнаментика та етнодизайн» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 022 «Дизайн».

Розробники:

Кротова Тетяна Федорівна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка;

Поліщук Алла Анатоліївна, старший викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від «02» вересня 2017 року №1

Завідувач кафедри дизайну _____

Н.І.Кравченко

**КИЇВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОРИСА ГРІНЧЕНКА**

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та

навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___» _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Орнаментика та етнодизайн

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

2017-2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А.О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Орнаментика та етнодизайн» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 022 «Дизайн».

Розробники:

Кротова Тетяна Федорівна, доктор мистецтвознавства, професор кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка;

Поліщук Алла Анатоліївна, старший викладач кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв

Протокол від «02» вересня 2017 року №1

Завідувач кафедри дизайну _____ Н.І.Кравченко

© Кротова Т.Ф., Поліщук А.А. 2017 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017р.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	19
5. Теми лекцій, практичних занять.....	21
6. Карта самостійної роботи.....	22
7. Методи навчання.....	24
8. Методи контролю.....	24
9. Розподіл балів, які отримують студенти.....	26
10. Методичне забезпечення.....	27
11. Рекомендована література.....	28
12. Інформаційні ресурси.....	30
13. Навчально-методична карта дисципліни.....	31

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОРНАМЕНТИКА ТА ЕТНОДИЗАЙН»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітня програма, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Модулів – 2	Спеціальність: 022 «Дизайн»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		1 – й
		Семестр
Загальна кількість годин – 150		1 – й
		Аудиторні години
		114 год.
		Лекції
	6 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітня програма: 022.00.02 «Графічний дизайн»	Практичні
		108 год.
		Самостійна робота
		26 год.
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Модульний контроль
		10 год.
		Вид контролю:
		залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є засвоєння обсягу знань щодо змісту і структури орнаментики, розробок з етнодизайну в європейських, східних і азійських культурах в історичному контексті, опанування колористичних, композиційних методів і прийомів, графічних технік відтворення і створення орнаментальних структур та розробок об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів.

Предметом вивчення курсу є види і типи орнаментів, специфіка етнодизайну в світовому і українському мистецтві.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення специфіки, структури орнаментів у взаємозв'язку з їх змістовними характеристиками на прикладі європейських, східних і азійських культур;
- аналіз закономірних фаз становлення етнодизайну як напряму проектно-творчої діяльності;
- ознайомлення з основними напрямками розвитку наук з кольорознавства і колористики в етнодизайні;
- формування цілісного уявлення про художньо-естетичні, символічні та формотворчі якості кольору в етнодизайні;
- набуття практичних навичок при створенні різних за складністю орнаментальних композицій, використовуючи кольорову гармонію природних форм, символіку та специфіку колористики етнокультур;
- засвоєння методів і прийомів створення орнаментальних структур;
- набуття навичок роботи з теоретичним і візуальним матеріалом у вигляді виконаних під час вивчення тем дисципліни копій, замальовок, ескізів;
- формування аналітичних і проектно-творчих компетенцій, спрямованих на графічне відтворення як історичного матеріалу в дизайні, так і створення власних розробок із застосуванням орнаментальних форм та етнічних мотивів.

Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного кольорознавства, розділ знань про колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову української культури.

Орнамент розглядається як особлива система художньої інформації й вивчається в зразках розписів і декоративних малювань, архітектури, кераміки та інших видів декоративного мистецтва.

Етнодизайн розглядається як специфічна форма проектно-творчої діяльності на матеріалі культурно-історичних регіонів Азії, Сходу, Африки, України.

Теоретичний лекційний матеріал з колористики, орнаментики та етнодизайну закріплюється виконанням значного обсягу практичних занять, які передбачають як відтворення історичних орнаментальних зразків у графічних техніках, так і створення власних орнаментальних композицій і розробок об'єктів графічного

дизайну на основі етнічних мотивів. Практичні завдання виконуються на базі майстерні графіки (№ 217).

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до профілю програми бакалавра дизайну формуються *загальні та фахові компетентності*:

– *мистецтвознавча* (володіння професійним термінологічним апаратом; знання історії й теорії орнаментики та етнодизайну, здатність використовувати у практичній діяльності досвід і творчі прийоми зі світової практики у мистецтві та дизайні);

– *проектно-творча* (володіння навичками візуального створення і сприйняття двовимірних і тривимірних об'єктів; здатність застосовувати засоби художньо-образного проектування; розуміння понять «проектне мислення», «проектна культура»);

– *самоосвітня* (здатність до самоосвітньої пізнавальної діяльності, самоорганізації та розвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію).

– *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних технологій у соціальній та професійній діяльності).

Результати навчання (знання та практичні навички й вміння)

Знання:

- властивостей кольору і світла;
- термінології колористики й кольорознавства;
- основних закономірностей психофізіологічного сприйняття кольору;
- різноманітних прийомів колористики та принципів кольорової гармонії;
- основних правил взаємодії кольорів та кольорових сполучень (контрасти, нюанси);
- особливостей національних традицій і символіки кольору в різних культурах;
- специфіки, структури орнаментів у взаємозв'язку з їх змістовними характеристиками на прикладі європейських, східних і азійських культур;
- базових основ етнодизайну як форми проектно-творчої діяльності.

Практичні навички й вміння:

- уміє створювати палітру кольорів із заданими характеристиками;
- використовує у творчій роботі зразки природних колірних гармоній при створенні композицій;
- уміє враховувати асоціативні та оптичні властивості кольору в дизайн-проектуванні та декоративних композиціях;
- володіє художньо-виразними засобами та символічними властивостями кольору у творчій та проектній дизайнерській діяльності, використовуючи етномотиви:
- використовувати методи і прийоми створення орнаментальних структур;
- розробляти об'єкти графічного дизайну із застосуванням орнаментальних форм та етнічних мотивів.

Програмні результати навчання:

- здатність до застосування засобів кольорової гармонії в проектуванні об'єктів графічного дизайну на основі етнічних мотивів;
- готовність до фахової діяльності в галузі графічного дизайну та дизайну реклами.
- здатність до науково-дослідницької діяльності у сфері етнодизайну.
- орієнтація в орнаментальному та етнічному мистецтві України, Сходу, Азії з точки зору регіональних особливостей, стилістики, структури;
- здатність до використання орнаментальних композицій, структур, етнічних мотивів у розробці дизайн-проектів;
- здатність створювати орнаментальні та етнотематичні композиції зі співвідношенням розмаїтих форм, пропорцій, ритмів; фактур і кольорів; частин і цілого; головного, доповнювального, розмежувального, обрамляючого;
- мисленнєва активність, творчий підхід у вирішенні нестандартних завдань.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I

Теорія кольору та колористика в етнодизайні

Тема 1. Теорія кольору та кольорова гармонія в етнодизайні

Лекція 1. (2 год.)

Вступ. З історії розвитку науки про колір. Колористика як наука про колір, що включає, окрім традиційного кольорознавства, розділ знань про колірну культуру, колірну гармонію, колірні переваги, колірну мову. Колористика в етнодизайні розглядається як колірне культурне середовище що формують художньо-естетичні традиції різних народів світу.

Існування стійких колірних переваг символізує різні етапи розвитку культури. Групи кольорів і способи їх гармонізації стають свого роду знаками всередині загальнокультурних явищ. Мова кольору є для людей знаковими системами: одночасно і художньо-естетична система і функціонально-утилітарна. Перша переважно ґрунтується на символіці кольору, колірної культури, друга - на психофізіологічних особливостях сприйняття і реакції на колір.

Семантика кольору. Використання кольору та сучасний погляд на кольорові явища в культурі та етнодизайні.

Основні поняття теми: колористика, колірна гармонія, семантика кольору, колористика етнодизайну.

Література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Тема 2. Систематика і класифікація кольорів Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Скласти шкалу градацій переходу одного кольору (хроматичного) від білого до чорного через сірі тони (поєднання хроматичних та ахроматичних кольорів).
2. Скласти шкалу градацій переходу від основних кольорів (жовтий, червоний та синій).
3. Створити палітру кольорів із заданими характеристиками (певних відтінків, світлості та насиченості тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- особливості ахроматичних і хроматичних кольорів;
- світлотіні відношення ахроматичних кольорів;
- різні характеристики кольору;
- відмінність понять кольоровий тон і відтінок, насиченість і яскравість, спектральні кольори та основні кольори фарб.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Тема 3. Фактурні властивості кольорів Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити палітру різних кольорів з імітацією матеріалів і фактур.
2. Створити творчу композицію «Стихії», використовуючи фактуру, різні прийоми і методи створення кольорових сполучень:

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- різні характеристики кольору;
- застосування різних технік та прийомів нанесення фарб, виявлення впливу фактури мазків, ритму на якість кольору, імітацію певних стихій (вода, повітря, вогонь тощо).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 4].

Тема 4. Кольоровий контраст Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити асоціативні композиції різною кольоровою гамою (на основі контрасту, нюансту).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- сім типів контрасту по Ітену та використання кольору як інструменту емоційно-асоціативного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів;
- різні способи змішування фарб, фактурна виразність кольору, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [1, 2, 3].

Тема 5. Кольорові асоціації (настрій)

Практичне заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати вправи асоціативних композицій з певним настроєм:
  - передати хвилювання (напруження і чекання);
  - радісне хвилювання (очікування щастя);
  - сумний настрій (смуток та переживання);
  - спокій (урівноважений та лагідний стан);
  - пробудження (активність, дієвість, оптимізм тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору як інструменту емоційно-естетичного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів (ілюстративний та концептуальний підхід до зображення почуттів кольором);

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 5].

Тема 6. Асоціативні кольоро-фактурні композиції (пори року)

Практичне заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити асоціативні композиції на певні пори року (зима, весна тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору як інструменту емоційно-асоціативного впливу;
- елементи та засоби абстрактної композиції та різноманітні підходи до створення кольорових асоціацій та образів;
- різні способи змішування фарб, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [2, 5].

Тема 7. Символіка кольору і кольорова гармонія Практичні заняття (6 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати замальовки декору творів українського декоративно-прикладного мистецтва (елементи візерунку, орнаментів, стилізованих форм тощо).
2. Створити декоративну орнаментальну композицію на основі творчої інтерпретації колориту декоративного твору (писанки тощо).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 7, 8].

Тема 8. Стилзація природних форм рослин (орнамент) Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Виконати вправи на передачу кольорової гармонії природних форм (колір і стилзація природної форми (замальовки квітів тощо)).
2. Створення стрічкового орнаменту (квіти тощо);

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7].

Тема 9. Закономірності кольорової орнаментальної композиції (сітчастий орнамент, патерн) Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити орнаментальну композицію з природною формою (сітчастий орнамент, патерн).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору форми та ритмічної структури елементів як композиційні інструменти;
- різні способи поєднання кольорів у досягненні художньої виразності композиції (контраст-нюанс, холодна-тепла гама кольорів).

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [2, 7, 8].

Тема 10. Декоративна композиція Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити декоративну композицію з природною формою, використовуючи кольорову гармонію вибраної природної форми у поєднанні з художньою технікою та прийомами виконання.

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- виявлення кольорової гармонії (доповняльні, споріднені, споріднено-контрастні кольори);
- контрасти та нюанси кольорів природних форм;
- різні способи змішування фарб, експериментування з різними техніками та прийомами у досягненні художньої виразності композиції.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [2, 7, 8].

Тема 11. Символіка та колорит різних культур Практичні заняття (2 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Замальовки орнаментів та кольорових елементів орнаментальних композицій (українське декоративно-прикладне мистецтво, орнаменти різних етнічних культур)

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш тощо.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- символіка орнаментів;
- кольорова гармонія поєднання кольорів.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7, 8].

Тема 12. Колористика різних культур (колаж) Практичні заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити колаж, використовуючи колорит певної етнокультури, елементи орнаментів (попереднього завдання).

Матеріал: папір (формат А-3), акварель, гуаш, кольоровий папір, комп'ютерна

графіка, кольоровий роздрук.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання різних прийомів створення колажу;
- специфіка використання кольорової палітри цифрових зображень при створенні комп'ютерного колажу.

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

Література: [7, 8].

Тема 13. Плакат «Етно фестиваль»

Практичні заняття (4 год.)

План

I. Виконання практичної роботи.

Завдання на практичне заняття та етапи роботи:

1. Створити композицію плаката (афіша етно фестивалю), використовуючи художньо-виразні засоби (колір, фактура, орнамент).

Матеріал: папір (формат А-4), акварель, гуаш, аплікація тощо, комп'ютерна графіка.

Питання, які повинні бути розглянуті та засвоєні на занятті:

- використання кольору форми та ритмічної структури елементів як композиційні інструменти;
- специфіка композиції плакату з орнаментальними елементами;

II. Перевірка виконання самостійної роботи.

III. Модульний контроль знань.

Література: [1, 2, 3, 7].

Змістовий модуль II

Орнаментальна композиція та її елементи. Орнаментальне мистецтво в історичному розвитку

Тема 1. Орнамент як об'єкт художньої творчості

Лекція 2. (4 год.)

Орнамент як складна і специфічна художня структура і невід'ємна складова предмету (об'єкту). Зв'язок орнаменту з іншими видами мистецтва. Форми застосування орнаменту: декорування інтер'єру, оформлення текстилю, меблів, побутових предметів, вишивки. Орнамент як форма декору в архітектурі, живописі, скульптурі, графіці. Підходи до класифікації різновидів орнаменту (за характером зображувальних мотивів, за стильовими ознаками, за національною приналежністю, за формою, за способом побудови, за кількістю кольорів). Колір в орнаментальній композиції.

Творчий метод у створенні орнаментальних композицій. Орнаментальна творчість. Абстрактне мислення – основа творчого методу. Асоціація і

асоціативне мислення. Творче осмислення предметів і явищ світу, природи. Уява і фантазія. Джерела натхнення у створенні орнаментального образу. Система зображувальних мотивів як художня сутність орнаменту. Формальні принципи ритмічної організації. Узагальнення, декоративна переробка, стилізація натуральних мотивів. Розробка орнаментального мотиву – початок процесу створення рапортного рисунка.

Основні поняття: орнамент, декор, класифікація, колір, творчий метод.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

Тема 2. Закономірності створення орнаментальної структури. Різновиди орнаментів за способом побудови **Практичне заняття (4 год.)**

План:

1. Виконати графічну композицію на засвоєння конструктивних елементів орнаменту (мотив, рапорт) на заданий мотив, дотримуючись закономірностей орнаментальних композицій (пропорції; ритм і пластика; симетрія – асиметрія; статика – динаміка). Варіанти графічного трактування (рішення) орнаментальних мотивів: лінеарне, плямове, лінеарно – плямове.

2. Обґрунтувати застосовані елементи орнаментальної композиції (виразні засоби): крапка, лінія, пляма, колір, фактура.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 13, 14.

Додаткова: 3, 5, 7, 14.

Тема 3. Мотиви і композиційні рішення в мистецтві орнаменту стародавнього світу **(Месопотамія, Ассирія, Єгипет, Греція, Рим)** **Практичне заняття (4 год.)**

План:

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.

2. Створити орнаментальну композицію за **астральним** зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 12, 13.

Додаткова: 3, 8, 11, 13.

Тема 4. Орнамент арабо-мусульманського регіону (Індія, Персія, Турція, Мавританське мистецтво)

Практичне заняття (4 год.)

План

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію *за геометричним* зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 5, 6.

Додаткова: 3, 5, 8, 14.

Тема 5. Своєрідність орнаментациї в культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Північної Америки

Практичне заняття (4 год.)

План

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію *за зооморфним* зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 9, 12.

Додаткова: 8, 11, 13.

Тема 6. Специфіка і зміст орнаменту в культурі країн Сходу (Китай, Японія)

Практичне заняття (4 год.)

План

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію *за символічним* зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 12.

Додаткова: 3, 8, 11, 12.

Тема 7. Специфічні риси орнаменту Візантійського періоду і європейського середньовіччя

Практичне заняття (4 год.)

План:

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію за *каліграфічним* зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 12.

Додаткова: 9, 11, 14.

Тема 8. Орнамент періодів Ренесансу, бароко, рококо

Практичне заняття (4 год.)

План

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію за *фантастичним* зображувальним мотивом орнаменту однієї з культур (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 1, 4, 13.

Додаткова: 3, 9, 13.

Тема 9. Основні риси і мотиви орнаменту стилей класицизм, ампір, модерн

Практичне заняття (4 год.)

План

1. Виконання копій орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створення орнаментальної композиції за *пейзажним* зображувальним мотивом орнаменту одного зі стилів (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 1, 4, 8, 13.

Додаткова: 4, 7, 9.

**Тема 10. Орнаментальні композиції в формах
мистецтва ар-деко, модернізму і постмодернізму
Практичне заняття (4 год.)**

План

1. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
2. Створити орнаментальну композицію за **предметним** зображувальним мотивом орнаменту одного з напрямів (на вибір студента).
3. Створити орнаментальну композицію за **абстрактним** зображувальним мотивом орнаменту одного з напрямів сучасного мистецтва (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 3, 4, 12.

Додаткова: 2,4, 6.

**Тема 11. Етнічні та регіональні особливості українського орнаменту
Практичне заняття (6 год.)**

План

1. Проаналізувати в запропонованому візуальному матеріалі характер композиційного рішення, колірної гами, структури в орнаментах Київщини, Полтавщини, Чернігівщини, Поділля, Волині, Західних областей України.
2. Виконати копії орнаментів на основі запропонованого візуального історичного матеріалу.
3. Створити орнаментальну композицію за **рослинним** зображувальним мотивом орнаменту одного з регіонів України (на вибір студента).

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 11, 13.

Додаткова: 7, 10.

Тема 12. Практика створення орнаментальних композицій

Практичне заняття (8 год.)

План:

1. Побудувати стрічковий орнамент на заданий мотив (фриз, бордюр, кайма).
2. Побудувати сітчастий орнамент на заданий мотив (квадратні, прямокутні, трикутні, ромбічні структури).
3. Виконати монокомпозицію (замкнутої структури) на заданий мотив, враховуючи: виразні засоби монокомпозиції; компоновання орнаментальних структур у заданій площині (коло (розетка), квадрат, багатокутник); членування площини на частини; ритмічна організація елементів на площині; створення композиційного центру – домінанти; види рівноваги.
4. Розробити об'єкт графічного дизайну (обкладинка блокноту – прямокутна або квадратна форма), упаковка (кругла форма), художня рамка на основі орнаменту на заданий мотив.

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 11, 13.

Додаткова: 7, 10.

Змістовий модуль III. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності

Тема 1. Синтез дизайну і народних традицій. Основні тенденції використання народних мотивів в дизайні XX – XXI століття

Лекція (2 год.)

Традиційне народне мистецтво як джерело розвитку сучасного дизайну. Види народного декоративного мистецтва України. Дизайнерські проекти, створені за мотивами народної творчості XX – XXI століття. Навчальні заклади та творчі студії, що працюють в галузі розвитку дизайну за народними традиціями.

Національні мотиви в творчості дизайнерів Європи і Сходу XX – XXI століття.

Основні поняття: орнамент, декор, класифікація, колір, творчий метод.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

Тема 2. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну

Практичне заняття (4 год)

План:

1. Проаналізувати поняття «трансформація» як спосіб перетворення історичного об'єкта (елемента, мотива) у мисленні й проектному викладі дизайнера.

2. Проаналізувати поняття «першоджерело», «асоціативно-образне уявлення».

3. Виконати в ескізному варіанті розробку об'єкту графічного дизайну (обкладинка книги), використовуючи у якості першоджерела об'єкт народного мистецтва (кераміка, текстиль, малярство тощо), з трансформацією структури зображувальних мотивів.

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

Тема 3. Проектні методи в етюдизайні Практичне заняття (4 год)

План:

1. На основі запропонованого візуального матеріалу проаналізувати методи «цитування», «аналогії», «робота за мотивами», «стилізація».

2. Виконати графічні композиції в кольорі на основі першоджерел народного мистецтва з використанням розглянутих проектних методів:

Основні поняття: «цитування», метод «аналогії», «робота за мотивами», «стилізація».

Матеріали: папір формату А-4, простий, кольоровий олівці, туш, перо, акварель та інші за вибором.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

Тема 4. Передпроектний аналіз, ескізна розробка об'єкту графічного дизайну за етнічними мотивами Практичне заняття (4 год.)

План:

1. Обрати для виконання розробки об'єкт графічного дизайну (вивіска закладу з етнічним спрямуванням, елементи упаковки, проліграфія (листівка, одно-двосторінковий календар), плакат до заходу з етнічним спрямуванням (національне свято, етнофестиваль), одноразовий посуд, сувенірна продукція.

2. Обрати етнічний регіон, першоджерела, які стануть основою стилістики майбутньої розробки.

3. Визначитися з проектними методами, запропонувати ескізні вирішення.

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

Тема 5. Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами (форма, композиційні, колористичні засоби)

Практичне заняття (12 год)

План:

1. Запропонувати вирішення форми обраного об'єкту графічного дизайну (вивіска закладу з етнічним спрямуванням, елементи упаковки, проліграфія (листівка, одно-двосторінковий календар), плакат до заходу з етнічним спрямуванням (національне свято, етнофестиваль), одноразовий посуд, сувенірна продукція.

2. Виконати композиційне рішення.

3. Виконати детальну проробку, колористичне вирішення.

4. Оформити роботу у вигляді оригінал-макету.

Матеріали: папір формату А-4, простий олівець, туш, перо, акварель.

Рекомендована література:

Основна: 4, 14.

Додаткова: 1, 6, 11.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2.

Теми лекцій, практичних занять	Обсяг навчальних занять, год.				
	Л.	Пр.з.	С.р.	МК	Усього
ЗМ I. Теорія кольору та колористика в етнотдизайні (Поліщук А.А.)	2	36	10	4	52
Тема 1. Теорія кольору та кольорова гармонія в етнотдизайні	2				2
Тема 2. Систематика і класифікація кольорів		2			2
Тема 3. Фактурні властивості кольорів (стихії)		4			4
Тема 4. Кольоровий контраст		2			2
Тема 5. Кольорові асоціації (настрій)		2			2
Тема 6. Асоціативні кольоро-фактурні композиції (пори року)		4	2		6
Модульний контроль 1				2	2

Тема 7. Символіка та кольорова гармонія		6			6
Тема 8. Стилiзація природних форм рослин (орнамент)		2			2
Тема 9. Закономiрностi кольорової орнаментальної композиції (сiтчастий орнамент, патерн)		2	2		4
Тема 10. Декоративна композиція		2	2		4
Тема 11. Символіка та колорит рiзних культур		2			2
Тема 12. Колористика рiзних культур (колаж)		4	2		6
Тема 13. Плакат «Етно фестиваль»		4	2		6
Модульний контроль 2				2	2
ЗМ 2. Орнаментальна композиція та її елементи. Орнаментальне мистецтво в iсторичному розвитку (Кротова Т.Ф.)	2	48	12	4	66
Тема 1. Орнамент як об'єкт художньої творчості	2				2
Тема 2. Закономiрностi створення орнаментальної структури. Рiзновиди орнаментiв за способом побудови		2			2
Тема 3. Мотиви i композиційні рiшення в мистецтві орнаменту стародавнього свiту		4	1		5
Тема 4. Орнамент арабо-мусульманського рeгiону		4	1		5
Тема 5. Своерiдность орнаментації в культурах африканського континенту i країн давньої Центральної та Пiвнiчної Америки		4	1		5
Модульний контроль 3				2	2
Тема 6. Специфіка i змiст орнаменту в культурі країн Сходу (Китай, Японія)		4	1		5
Тема 7. Орнамент в формах європейських культур. Специфічні риси орнаменту Вiзантійського перiоду i європейського середньовiччя		4	1		5
Тема 8. Орнамент перiодiв Ренесансу, бароко, рококо		4	1		5
Тема 9. Основні риси i мотиви орнаменту стилей класицизм, ампiр, модерн		4	1		5
Тема 10. Орнаментальні композиції в формах мистецтва ар-деко, модернiзму, постмодернiзму		4	1		5
Тема 12. Етнічні i рeгiональні особливості українського орнаменту		6	2		8
Тема 13. Практика створення орнаментальних композицій		8	2		10
Модульний контроль 4				2	2
ЗМ3. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності (Кротова Т.Ф.)	2	24	4	2	32
Тема 1. Синтез дизайну i народних традицій. Основні тенденції використання народних мотивiв в дизайні ХХ – ХХІ столiття	2				2
Тема 2. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктiв дизайну.		4	1		5

Тема 3. Проектні методи в етнодизайні		4			4
Тема 4. Передпроектний аналіз, ескізна розробка об'єкту графічного дизайну за етнічними мотивами		4	1		5
Тема 5. Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами (форма, композиційні, колористичні засоби)		12	2		14
Модульний контроль 5				2	2
Разом за навчальним планом	6	108	26	10	150

5. Теми лекційних та практичних занять

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Лекції	6
1.	Теорія кольору та кольорова гармонія в етнодизайні	2
2.	Орнамент як об'єкт художньої творчості	4
3.	Синтез дизайну і народних традицій. Основні тенденції використання народних мотивів в дизайні XX – XXI століття	2
	Практичні заняття	36
1.	Систематика і класифікація кольорів	2
2.	Фактурні властивості кольорів (стихії)	4
3.	Кольоровий контраст	2
4.	Кольорові асоціації (настрій)	2
5.	Асоціативні кольоро-фактурні композиції (пори року)	4
6.	Символіка та кольорова гармонія	6
7.	Стилізація природних форм рослин (орнамент)	2
8.	Закономірності кольорової орнаментальної композиції (сітчастий орнамент, патерн)	2
9.	Декоративна композиція	2
10.	Символіка та колорит різних культур	2
11.	Колористика різних культур (колаж)	4
12.	Плакат «Етно фестиваль»	4
13.	Закономірності створення орнаментальної структури. Різновиди орнаментів за способом побудови	2
14.	Мотиви і композиційні рішення в мистецтві орнаменту стародавнього світу (Месопотамія, Ассирія, Єгипет, Греція, Рим)	4
15.	Орнамент арабо-мусульманського регіону (Індія, Персія, Турція, Мавританське мистецтво)	4
16.	Своєрідність орнаменталізації в культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Північної Америки	4
17.	Специфіка і зміст орнаменту в культурі країн Сходу (Китай, Японія)	4

18.	Орнамент в формах європейських культур. Специфічні риси орнаменту Візантійського періоду і європейського середньовіччя	4
19.	Орнамент періодів Ренесансу, бароко, рококо	4
20.	Основні риси і мотиви орнаменту стилей класицизм, ампір, модерн	4
21.	Орнаментальні композиції в формах мистецтва ар-деко, модернізму, постмодернізму	4
22.	Етнічні і регіональні особливості українського орнаменту	6
23.	Практика створення орнаментальних композицій	8
24.	Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну.	4
25.	Проектні методи в етнотдизайні	4
26.	Композиційні, колористичні засоби створення сучасних розробок за етнічними мотивами	4
27.	Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами	12

6. Карта самостійної роботи

Таблиця 4

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бал
	ЗМ 1. Теорія кольору та колористика в етнотдизайні	10	30
1	Асоціативні кольоро-фактурні композиції: - створити підготовчі композиції до пори року; - створити підготовчі композиції до стихій (вода, повітря, вогонь тощо).	2	5 5
2	Закономірності кольорової орнаментальної композиції (сітчастий орнамент, патерн)	2	5
3	Декоративна композиція: - створити ескізи декоративної композиції різною кольоровою гамою на основі замальовок природних форм.	2	5
4	Колористика різних культур: - створити ескізи колаж різною кольоровою гамою на основі замальовок орнаментів та декору різних культур.	2	5
5	Плакат «Етно фестиваль»: - створити ескізи плакату різною кольоровою гамою, використовуючи символіку орнаментів вибраної етно культури.	2	5
	ЗМ 2. Орнаментальна композиція та її елементи. Орнаментальне мистецтво в історичному розвитку	12	50
1	Тема 3. Мотиви і композиційні рішення в мистецтві орнаменту стародавнього світу (Месопотамія, Ассирія, Єгипет, Греція, Рим) - за допомогою рекомендованого ілюстративного матеріалу проаналізувати тематику, міфологічний і поетичний зміст орнаментальних композицій; виконати копії, замальовки	1	5
2	Тема 4. Орнамент арабо-мусульманського регіону (Індія, Персія, Турція, Мавританське мистецтво) - на основі рекомендованого ілюстративного матеріалу проаналізувати художні особливості орнаменту арабо-мусульманського регіону	1	5

	орнаменту; виконати замальовки та копії		
3	Тема 5. Своєрідність орнаментациї в культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Північної Америки - на основі рекомендованого ілюстративного матеріалу проаналізувати специфічну мову орнаменту африканського континенту і доколумбової Америки; виконати замальовки та копії	1	5
4	Тема 6. Специфіка і зміст орнаменту в культурі країн Сходу (Китай, Японія) - на основі рекомендованої літератури та ілюстративного матеріалу проаналізувати характерні риси мистецтва китайської і японської орнаментики, виявити характер, символічність форм; виконати замальовки і копії	1	5
5	Тема 7. Орнамент в формах європейських культур. Специфічні риси орнаменту Візантійського періоду і європейського середньовіччя - за допомогою рекомендованої літератури та ілюстративного матеріалу виявити і проаналізувати композиційно-художні та стильові особливості орнаменту Візантійського періоду і європейського середньовіччя; виконати замальовки та копії	1	5
6.	Тема 8. Орнамент періодів Ренесансу, бароко, рококо - за допомогою рекомендованої літератури та ілюстративного матеріалу виявити і проаналізувати прояви ренесансного світогляду, бароко, рококо в способах декорування орнаментом будівель, інтер'єрів, оформленні книг, орнаментальних буквицях, творах декоративного мистецтва; виконати замальовки та копії	1	5
7	Тема 9. Основні риси і мотиви орнаменту стилей класицизм, ампір, модерн - на основі рекомендованої літератури та ілюстративного матеріалу проаналізувати структуру та прийоми в орнаментациї стилей класицизм і ампір; проаналізувати художні прийоми, характер виявлення різних течій модерну в орнаментальних композиціях; виконати копії та замальовки	1	5
8	Тема 10. Орнаментальні композиції в формах мистецтва ар-деко, модернізму, постмодернізму - на основі рекомендованого ілюстративного матеріалу виконати замальовки та копії найвиразніших зразків авторських орнаментів художників і дизайнерів – представників ар-деко і модернізму	1	5
9	Тема 12. Етнічні і регіональні особливості українського орнаменту - опрацювати літературу з теми, засвоїти класифікацію типів української народної орнаментики, її домінантні мотиви; виконати замальовки та копії	2	5
10	Тема 13. Практика створення орнаментальних композицій - підібрати приклади застосування орнаментальних композицій в розробках сучасних дизайнерів, проаналізувати графічні, композиційні, колористичні прийоми	2	5
	ЗМ 3. Етнотдизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності	4	15
11	Тема 2. Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну. - підібрати приклади розробок сучасних дизайнерів із застосуванням	1	5

	графічної трансформації народних мотивів, проаналізувати графічні, композиційні, колористичні прийоми		
12	Тема 4. Передпроектний аналіз, ескізна розробка об'єкту графічного дизайну за етнічними мотивами - виконати пошукові ескізи обраного об'єкту графічного дизайну.	1	5
13	Тема 5. Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами (форма, композиційні, колористичні засоби) - виконати детальну проробку обраного об'єкту, підготувати матеріали для виконання оригінал-макету.	2	5

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-дискусія) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація (відео або презентація у PowerPoint).

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів, практичних лабораторних завдань, вправ тощо.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни і ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо); демонстрація різних прийомів і вправ опанування художніми техніками, різними фарбами та прийомами створення кольору.
2. Основні прийоми викладання:
  - лекції із застосуванням прозірок;
  - складання конспекту з теми модуля за заданим, або самостійно складеним планом;
  - підготовка доповідей з теми модуля;
  - добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу;
  - написання реферату з теми модуля та розробка дидактичного матеріалу у вигляді презентації у PowerPoint.

8. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі

методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи візуального контролю:** перегляд практичних лабораторних, самостійних та творчих робіт, презентацій (у PowerPoint).
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Кольорознавство» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Модульно-рейтингова система складається з двох частин, які доповнюють одна одну: **модульної та рейтингової**. Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів поточного, модульного і підсумкового контролю за відповідною бальною шкалою згідно з Положенням про рейтингову систему оцінювання.

Форми проведення поточного та підсумкового контролю:

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лабораторних практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі переглядів лабораторних і самостійних завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на лабораторних практичних заняттях. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо. За результатами кожного семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як середньозважене оцінок за кожен модуль у семестрі (табл.б).

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного контролю

Таблиця 5

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів	Одиниць	Усього
<i>Змістовий модуль 1</i>				
1.	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	18	18
3.	Практичні заняття	10	12	120
4.	Самостійна робота	5	6	30
5.	Модульна контрольна робота	25	1	25
			Усього	194

Змістовий модуль 2				
1.	Відвідування лекцій	1	2	2
2.	Відвідування практичних занять	1	24	24
3.	Практичні заняття	10	11	110
4.	Самостійна робота	5	10	50
6.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Усього				210
Змістовий модуль 3				
1	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	12	12
3.	Практичні заняття	10	4	40
4.	Самостійна робота	5	3	15
5.	Модульна контрольна робота	25	1	25
Усього				93
Підсумковий рейтинговий бал (коефіцієнт успішності) 497 : 100 = 4,97				497

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Таблиця 6

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумк. рейтинг. бал	Сума	
Змістовий модуль № 1. Теорія кольору та колористика в етнодизайні															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	МК		
1	11	12	11	11	21	13	11	16	16	11	17	17	25		194
Змістовий модуль № 2. Орнаментальна композиція та її елементи. Орнаментальне мистецтво в історичному розвитку															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	МК			
1	11	17	17	17	17	17	17	17	17	18	19	25		210	
Змістовий модуль № 3. Етнодизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності															
T1	T2	T3	T4	T5	МК1										
1	17	12	17	21	25									93	
													Коефіцієнт успішності 497 : 100 = 4,97		
													497	100	

Сума рейтингових оцінок (балів), отриманих студентом в межах залікового кредиту та підсумкового модульного контролю (ПМК), порівнюється з даними порівняльних таблиць оцінок і робиться відповідний висновок (табл. 6, 7).

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 7

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90-100	<u>Відмінно</u> – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89	<u>Дуже добре</u> – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81	<u>Добре</u> – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	<u>Задовільно</u> – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68	<u>Достатньо</u> – мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FХ	35-59	<u>Незадовільно з можливістю повторного складання</u> – незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1-34	<u>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</u> – достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (табл. 8), де зазначено види й терміни контролю.

10. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни «Кольорознавство» забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивна дошка SMART Board, авторські засоби мультимедіа):

- ✓ опорні конспекти лекцій, презентації (у PowerPoint);
- ✓ навчальні посібники, підручники тощо;
- ✓ робоча навчальна програма;

- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ дидактичний матеріал (комплект практичних завдань, виконаних студентами попередніх курсів різними техніками) та презентації (у PowerPoint) лабораторних завдань і вправ.

11. Рекомендована література

(Модуль 1)

Основна:

1. Иттен И: Искусство цвета. - М.: Аронов, 2001.
2. Миронова Л. Н. Цвет в изобразительном искусстве. — Минск, Беларусь, 2002.
3. Печенюк Т. Кольорознавство. - К.: Грані-Т, 2009. – 192 с.

Додаткова:

4. Все о технике: Цвет. - АРТ-РОДНИК, 2002. – 144 с.: ил.
5. Кандинский В. О духовном в искусстве. -Л. 1990.
6. Малявин В.В. Китайское искусство: Принципы. Школы. Мастера. – М.: "ОАО Люкс": "Издательство Астрель": "Издательство АСТ", 2004. – 432 с.: ил.
7. Претте М.К. Как понимать искусство: Живопись. Скульптура. Архитектура. История, эпохи и стили / Мария Карла Претте, Альфонсо Де Джорджис: Пер. с итал. – М.: ЗАО "Интербук-бизнес", 2002. – 432 с.: ил.
8. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги. – К.: Издательское объединение "Вища школа", 1987. – 248 с.: ил.

(Модуль 2, 3)**Основна:**

1. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип 1: Гарнитурные словолитии О.И.Леман. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2612/>
2. Валиахметов М.Ф. Полиграфический орнамент. – Вип.2: Концовки. – М. : Глаголь, 1994. – 20 с. Идентифікаційний код: 2613 <http://elib.kubg.edu.ua/2613/>
3. Дагдьян, К.Т. Декоративная композиция: учебн. пособие. – Ростов на Дону: Феникс, 2010. – 315 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4125/>
4. Емшанова Н.А., Ворончихин Н.С. Орнаменты. Стили. Мотивы. – Издательский дом «Удмуртский университет», 2001. – 90с. <http://elib.kubg.edu.ua/2936/>
5. Ивановская , В.И. Индийские орнаменты. М., 2008. – 223 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2925/>
6. Ивановская , В.И. Исламские орнаменты. М., 2007. – 208 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2691/>
7. Ивановская , В.И. Кельтские орнаменты. М., 2003. – 175 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2692/>
8. Ивановская , В.И. Орнамент стиля модерн. М., 2007. – 192 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2930/>
9. Ивановская , В.И. Орнаменты древней Америки. М., 2007. – 176 с. <http://elib.kubg.edu.ua/3220/>
10. Ивановская , В.И. Скандинавские орнаменты. М., 2008. – 194 С. <http://elib.kubg.edu.ua/2929/>
11. Коновалова О.В. Мотиви української народної орнаментики як складова знакової системи національного графічного дизайну / Коновалова О.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/884/1/%D0%9E_Konovalova_KKUIBG_IM.pdf
12. Маккэлэм Г.Л. 4000 мотивов: цветы и растения. Справочник. – М. : Астрель, 2006. – 384 с. <http://elib.kubg.edu.ua/4124/>
13. Чернихов Я.Г. Орнамент: композиционно-классические построения. – М. : «Сварог и К», 2007. – 200 с. <http://elib.kubg.edu.ua/2600/>
14. Янішевська Н. Філософія орнаменту / Янішевська Н. // Вісник ХДАДМ, №1. – Х.: ХДААДМ, 2011. – С. 151-154: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.visnik.org/pdf/v2011-01-36-yanishevaska.pdf>

Додаткова:

1. Бесчастнов Н. Художественный язык орнамента / Бесчастнов Н. – М.: Изд-во «Владос», 2010. – 368 с.
2. Благова Т.Ю. Креативные методы дизайна. Учебное пособие / Т.Ю. Благова. – Благовещенск: Изд-во АмГУ, 2015. – 72 с.
3. Буткевич Л.М. История орнамента : учеб. Пособие / Л.М. Буткевич. – М.: ВЛАДОС, 2008. – 268 с.

4. Бхаскаран Л. Дизайн и время/ Пер. с англ. И.Д.Голыбиной / Бхаскаран Л. – М.: АРТ-РОДНИК, 2006. – 256с.
5. Герчук Ю. Что такое орнамент. Структура и смысл орнаментального образа / Герчук Ю. – М.: РИП-Холдинг, 2013. – 304 с.
6. Даниленко В.Я. Дизайн: Підручник / Даниленко В.Я. – Харків: ХДАДМ, 2003. – 320 с.
7. Лагутенко О.А. Українська графіка ХХ століття: навч. посібник / Лагутенко О.А. — К.: Грані-Т, 2011. – 184с.
8. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.1. – 262 с.
9. Расинэ О. Орнамент всех времен и стилей / Расинэ О. – М.: АРТ-РОДНИК, 2004. – Т.2. – 250 с.
10. Селівачов М.Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія) / Селівачов М.Р. – К.: Редакція вісника «Ант», 2009. – 408 с.
11. Сухарева Н.В. Орнаменты всех времен и стилей / Сухарева Н.В. – М.: Олма Медиа Групп, 2014. – 448 с.
12. Урицкая М.А. Восточный дневник дизайнера / Урицкая М.А., Исаев И.А., Яковлев С.А. . – М.: Изд.дом «Ниола 21 век», 2006. – 240 с.
13. Фокина Л.В. Орнамент. Учебное пособие / Фокина Л.В. – М.: Феникс, 2005. – 172 с.
14. Школа рисования : Стили в искусстве. Орнаменты и декоративные мотивы/ отв. ред. Т. Граблевская. – М.: АСТ: Астрель, 2006. – 320 с.

12. Інформаційні ресурси

Використання студентами Web-ресурсів:

- для підготовки ілюстративного матеріалу та презентацій для рефератів, лабораторних практичних завдань;
- інформація про кольорознавство та використання нових досягнень у дизайні з вивчення кольору;
- фотографії зразків творів мистецтва та дизайну;
- інформаційно-методична підтримка студентів.

Корисні Інтернет-сайти:

1. <http://wellstyled.com/tools/colorscheme2/index-en.html>
2. <http://mironovacolor.org/>
3. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Itten/index.php
4. <http://www.kuvvatov.narod.ru/Html-rus/biblio/Color/>
5. <http://www.colorblender.com/>
6. <http://www.colormatch.dk>
7. <http://mikhailkevich.narod.ru/kyrs/kompozicia/ds1.html>

13. Навчально-методична карта дисципліни «Орнаментика та етнодизайн»

Разом: 150 год., лекції – 6 год., практичні заняття – 108 год., самостійна робота – 26 год., модульний контроль – 10 год.

Таблиця 8.

Модулі	Змістовий модуль I																		
Назва модуля	Теорія кольору та колористика в етнодизайні (Поліщук А.А.)																		
Кількість бал. за модуль	194																		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Дати																			
Теми лекцій	Теорія кольору та кольорова гармонія в етнодизайні (1 бал)																		
Теми практичних занять		Систематика і класифікація кольорів (10 + 1 бал)	Фактурні властивості кольорів (10 + 2 бали)		Кольоровий контраст (10 + 1 бал)	Кольорові асоціації (настрій) (10 + 1 бал)	Асоціативні кольоро-фактурні композиції (10 + 2 бали)		Символіка та кольорова гармонія (10 + 3 бали)		Стилізація природних форм рослин (10 + 1 бал)	Закономірності кольорової орнаментальної композиції (10 + 1 бали)	Декоративна композиція (10 + 1 бали)	Символіка та колорит різних культур (10 + 1 бали)	Колористика різних культур (колаж) (10 + 2 бали)		Плакат «Етно фестиваль» (10 + 2 бали)		
Самостійна робота							5 б.	5 б.					5 б.	5 б.		5 б.		5 б.	
Види поточ. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)																		
Підсумковий контроль																			

Таблиця 8.

Модулі	Змістовий модуль II											
Назва модуля	Орнаментальна композиція та її елементи. Орнаментальне мистецтво в історичному розвитку (Кротова Т.Ф.)											
Кількість бал. за модуль	210											
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Дати												
Теми лекцій	Орнамент як об'єкт художньої творчості (2 бали)											
Теми практичних занять		Закономірності створення орнаментальної структури. Різновиди орнаментів за способом побудови (10 + 1 бал)	Мотиви і композиційні рішення в мистецтві орнаменту стародавнього світу (Месопотамія, Ассирія, Єгипет, Греція, Рим (10 + 2 бали)	Орнамент арабо-мусульманського регіону (Індія, Персія, Турція, Мавританське мистецтво) (10 + 2 бали)	Своєрідність орнаментів у культурах африканського континенту і країн давньої Центральної та Північної Америки (10 + 2 бали)	Специфіка і зміст орнаменту в культурі країн Сходу (Китай, Японія) (10 + 2 бали)	Орнамент в формах європейських культур. Специфічні риси орнаменту Візантійського періоду і європейського середньовіччя (10 + 2 бали)	Орнамент періодів Ренесансу, бароко, рококо (10 + 2 бали)	Основні риси і мотиви орнаменту стилей класицизм, ампір, модерн (10 + 2 бали)	Орнаментальні композиції в формах мистецтва ар-деко, модернізму, постмодернізму (10 + 2 бали)	Етнічні і регіональні особливості українського орнаменту (10 + 3 бали)	Практика створення орнаментальних композицій (10 + 4 бали)
Самостійна робота			5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточ. контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)											
Підсумковий контроль												

Модулі	Змістовий модуль III. Етнотдизайн як специфічна форма проектно-творчої діяльності				
Назва модуля	(Кротова Т.Ф.)				
Кількість бал. за модуль	93				
Лекції	1	2	3	4	5
Дати					
Теми лекцій	Синтез дизайну і народних традицій. Основні тенденції використання народних мотивів в дизайні XX – XXI століття (1 бал)				
Теми практичних занять		Принципи трансформації першоджерел народного мистецтва у створенні сучасних об'єктів дизайну (10 + 2 бал)	Проектні методи в етнотдизайні (10 + 2 бали)	Передпроектний аналіз, ескізна розробка об'єкту графічного дизайну за етнічними мотивами (10 + 2 бал)	Практика розробки дизайн-об'єкту за етнічними мотивами (форма, композиційні, колористичні засоби) (10 + 6 бал)
Самостійна робота		5 б.		5 б.	5 б.
Види поточ. контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)				
Підсумковий контроль	497 балів (коефіцієнт успішності: $497 : 100 = 4,97$)				

